

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ В КРАЇНАХ ЄС

Міняйло Ольга Валеріївна,

*магістрантка Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького*

Право інтелектуальної власності Європейського Союзу (далі – ЄС) привертає увагу в різних аспектах. Як новий інститут, що інтенсивно розвивається та втілює кращий досвід держав-членів ЄС у сфері охорони права інтелектуальної власності, а також як успішні ініціативи із запровадження регіональних систем захисту прав, як право, що має суттєве значення при співробітництві установ та організацій України та держав-членів ЄС з проведення наукових досліджень, передачі технологій, а також знання якого необхідно для захисту українських винаходів, інших об'єктів права інтелектуальної власності в Європі [1, 45].

Право ЄС у сфері охорони промислової власності – окрема правова система, розвиток якої дещо різниться від розвитку систем правової охорони промислової власності окремих держав, що до неї інтегровані. Саме тому варто приділити увагу дослідженню правового регулюванню промислової власності в його державах-членах ЄС що засноване на «конституційних» ідеях нового, наднаціонального характеру.

Відповідно до Паризької конвенції про охорону промислової власності від 20 березня 1883 р., одним із об'єктів права промислової власності вважаються товарні знаки (торгові марки) – особливий унікальний об'єкт права інтелектуальної власності, засіб індивідуалізації товарів та послуг.

Найбільш важливими міжнародними договорами про охорону торговельних марок є Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 р., Договір про закони щодо товарних знаків 1994 р., а також Угода ТРІПС 1994 р. Також 28.03.2006 р. був прийнятий Сінгапурський договір про закони щодо товарних знаків, який запроваджує єдині процедурні норми і правила та застосовується до всіх видів торговельних марок, які можуть бути зареєстровані у цій юрисдикції, а також санкціонує використання електронних засобів зв'язку. Основними документами, які визначають порядок реєстрації є Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1891 р. і Протокол до неї 1989 р., а також Ніццька угода про Міжнародну класифікацію

товарів і послуг для реєстрації знаків 1957 р. В Європі було прийнято Регламент №207/09 від 26.02.2009 р. про торговельну марку, який дозволяє власникам торговельних марок проходити єдину процедуру реєстрації, визнану в державах Європейського Співтовариства [2, 841].

Єдиного визначення поняття «торговельна марка» в науковій думці не існує. У міжнародно-правових документах, згаданих вище, застосовується таке поняття, як «Trademark». Можна сказати, що словосполучення «торговельна марка» є певним чином калькою з англійської мови, але за сенсом воно є тотожним поняттю «товарний знак», «знак для товарів та послуг». Отже, обидва поняття «торговельна марка» та «знак для товарів та послуг» можна використовувати і це не змінює сутності явища [3, 2].

У більшості країн світу для отримання правової охорони торговельна марка повинна бути зареєстрованою у національному або регіональному державному органі влади. Власник торговельної марки вправі заборонити іншим особам використовувати свою марку або схожі з нею позначення стосовно товарів і послуг аналогічних чи схожих з його власними, якщо таке використання може призвести до введення споживачів в оману. У багатьох країнах на загальновідомі торговельні марки поширюється такий режим правової охорони, який передбачає заборону їх використання способами, які завдають їм шкоди, ослаблюють репутацію або призводять до незаконного вилучення прибутку за рахунок репутації відомої марки [2, 842].

Правова охорона торговельної марки в Україні надається на підставі її державної реєстрації, згідно зі ст. 6 *quinquies* Паризької конвенції, ст. 15 Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності, ст. 499 Цивільного кодексу України та ст. 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [4, 488].

Міжнародна правова охорона торговельних марок не є досконалою. Серед найбільш поширених проблем цієї охорони можна виокремити такі:

- відсутність єдиних способів оцінки схожості до ступеня змішування, на відміну від звичайних асоціацій, в контексті порушення прав на торговельну марку;
- вироблення критеріїв «належного» використання торговельної марки з метою збереження прав на марку;
- обсягу охорони загальновідомих торговельних марок у разі використання на несхожих товарах.

Також міжнародна правова охорона повинна бути доступною і недорогою, її надання не повинно бути занадто складним, а механізми

захисту відповідних прав у примусовому порядку мають відповідати критеріям ефективності [5].

Вимоги щодо охороноздатності торговельної марки необхідно розподілити на кілька груп. До першої групи належать вимоги, які ґрунтуються на основній функції торговельної марки – здатності розрізняти товари і послуги одних осіб від однорідних товарів і послуг інших осіб. Вимоги другої групи пов'язані з певною шкодою, яку може спричинити торговельна марка шляхом дезорієнтації споживача на ринку товарів і послуг чи через невідповідність знака вимогам моралі. Третя група стосується заборони використання геральдичних символів у позначенні торговельної марки. Це передбачено у ст. 6 ter Паризької конвенції. Ця норма передбачає відхилення у реєстрації позначень, які містять елементи прапорів, гербів, інших державних емблем країн-учасниць. Четверта група стосується вимог дотримання засад неперушення моральних прав третіх осіб [4, 488].

У жовтні 2007 р. Асамблея Мадридського Союзу прийняла поправку до статті 6 sexies («гарантійне застереження») Протоколу, що формує частину Мадридської системи і зачіпає міжнародну реєстрацію торговельних марок. Ця поправка передбачає, що у відповідних державах положення Мадридського протоколу будуть мати переважну силу перед положеннями Мадридської угоди, починаючи з 1.09.2008 р. Це означає, що міжнародна реєстрація може бути заснована на заявці, а не на реєстрації в національному відомстві, що у відповідних державах-членах їй може бути надано статус національної / регіональної заявки, яка датується первинною датою подання заявки. Іншою перевагою Мадридської системи є онлайн-послуга з централізованої оплати мита за продовження міжнародних реєстрацій за допомогою кредитних карток або рахунку в ВОІВ [2, 842].

Отже, беручи до уваги, викладене вище, можна зробити висновок про те, що європейська правова охорона торгових марок є недосконалою. Однією з її вад є відсутність загальних методів для оцінювання схожих маркувань товарів та послуг до ступеня змішування. Також міжнародна правова охорона торговельних марок повинна бути доступною і недорогою, а механізми захисту прав на цей об'єкт повинні відповідати критеріям ефективності.

Список використаних джерел:

1. Капіца Ю. Розвиток права інтелектуальної власності в Європейському союзі [Електронний ресурс]. – Режим

- доступу: http://papers.univ.kiev.ua/mizhnarodni_vidnosyny/articles/Development_of_Incorporeal_Right_in_the_European_Union_16125.pdf
2. Рудник Т.В., Загорецька Г.В. Правова охорона торговельних марок / Т.В. Рудник, Г.В. Загорецька // Форум права. – 2012. № 1. – С. 840-844.
 3. Ромат Т.Є. Захист торговельних марок / Т.Є.Рудник // Теорія та практика державного управління. – 2011. – № 3(34). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/trpu/2011-3/doc/2/23.pdf>
 4. Попова Н.О. Торговельна марка: маловідомі аспекти багатогранного явища / Н.О. Попова // Форум права. – 2013. № 3. – С. 486-489.
 5. Актуальні питання інтелектуальної власності для підприємців: рекомендації для підприємців та органів влади [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.iccwbo.org/policy/ip/id2950/index.html>

ЕКСПЕРТИЗА ОБ'ЄКТІВ ТЕХНІКИ НА ПАТЕНТНУ ЧИСТОТУ

Тростіна Світлана Василівна,

*викладач Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького*

Вихід будь-яких суб'єктів господарської діяльності на нові ринки збуту або випуск нової продукції може викликати конфлікт інтересів у зв'язку з порушенням ними прав на промислову власність. Господарською діяльністю суб'єктів є будь-яка діяльність, зокрема підприємницька, пов'язана з виробництвом і обміном матеріальних та нематеріальних благ, що виступають у формі товару [2, ст. 3.1.12]. Суб'єктом господарської діяльності є юридична особа (підприємство, об'єднання підприємств, установа, організація будь-якої організаційно-правової форми, а також громадянин, який має статус підприємця) [2, ст. 3.1.14]. Об'єктами ж господарської діяльності (далі – ОГД) можуть бути: продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослин і тварин); спосіб [2, ст. 3.1.13].

Охоронний документ на такі об'єкти – патент надає його власнику – суб'єкту господарської діяльності виключне право використовувати їх на власний розсуд, якщо таке використання не порушує прав інших власників патентів [1 ст. 28]. Продукт або процес визнається